

Een doop in een lege kerk. Was hier nu werkelijk sprake van roekeloos gedrag?

Op Twitter kwam een foto voorbij die veel ophef veroorzaakte. Het was een beeld van een lege kerk, een ouderpaar, een kind, en een dominee die de doop bediende. Een functionaris van de PKN twitterde verontwaardigd: 'Gebruik je verstand!' Was hier nu werkelijk sprake van roekeloos gedrag?

Job Smit

© 28 april 2020 aangepast 11:58

De kerk praktiseert gehoorzaamheid vanuit liefde met het oog op bedoeling, doel en effect van regels.

(beeld istock)

Hoe gaan we om met geboden en maatregelen, wetten en richtlijnen? In de kerk hebben we daar ervaring mee. Dat kan ons helpen de vraag naar de doop in coronatijden in een ruimer perspectief te beantwoorden dan dat van het implementeren van maatregelen.

God heeft Israël zijn wetten gegeven om het volk het koninkrijksleven te leren. Dat heeft Israël moeten leren in een bewogen historisch proces. Het trok Israël over de drempel van de duisternis naar het licht. Door de profeten leerde Israël dat rituele voorschriften alleen zin hebben als ze doorwerken in ethisch handelen. Door de ballingschap leerde Israël oude wetten te actualiseren in nieuwe omstandigheden. Toen daarna het wetticisme ontstond, leerden Jezus en Paulus ons de geboden toe te passen met het oog op hun doel: de komst van het koninkrijk en de wedergeboorte van mens en wereld. Daartoe wordt een letterlijke toepassing soms losgelaten. De krachtigste illustratie is Jezus' interpretatie van het sabbatsgebod. Als een schaap (levensonderhoud) in een put gevallen is, moet je het redden, ook al ga je tegen de letter van het gebod in. Want in de sabbat gaat het juist om het redden van levens (Matteüs 12 vers 11). Zo spreekt Paulus in Romeinen 12 vers 2 over de vernieuwing van ons verstand (beoordelingsvermogen) om zo de wil van God – het goede, welgevallige en volkomene – te erkennen. Gehoorzaamheid aan een regel vraagt altijd een subjectieve afweging van waarden, ook als je besluit een regel te volgen waarvan je de zin niet inziet. Sinds die tijd is de kerk zich bewust van het gevaar van wetticisme, rigorisme en rechtlijnige toepassing.

krachtig

Dit verschaft de kerk een krachtig ethisch fundament. Ten eerste opereert zij vanuit een visie op het goede – liefdevolle – leven als hoogste waarde. Er is meer dan gezondheid en geluk, besmettingsreductie en ic-capaciteit. De kerk weet dat 'Gods goedheid meer is dan het leven' (Psalm 63 vers 4). Het is op deze basis dat christenen door de eeuwen heen vrijwillig hun gezondheid op het spel hebben gezet om hogere waarden te dienen. Ten tweede ziet zij regels in het perspectief van de komst van het koninkrijk Gods. Zij praktiseert een gehoorzaamheid vanuit liefde met het oog op bedoeling, doel en effect. In deze afweging – die altijd aanwezig is – is ruimte voor een notie als proportionaliteit, die we doorgaans 'gezond verstand noemen'. We passen de regel toe 'met beleid'.

'Het aanraken van de baby is niet eens per se aan de orde.'

Kijk ik op deze manier naar de doopbediening in een verder lege kerk, dan zie ik eigenlijk geen enkele overtreding van de richtlijn van de overheid, op één ding na. En dat is de arm van de dominee. Die had anderhalve meter moeten zijn. Het aanraken van de baby is niet eens per se aan de orde. Hoe proportioneel is dan de verontwaardiging over deze handelwijze? De anderhalvemeterrichtlijn is niet absoluut. In huiskamers, winkels en supermarkten moet men regelmatig elkaar passeren op minder dan anderhalve meter afstand. In dit licht lijkt het me buiten proportie om te vallen over de korte arm van de dominee voor dat korte moment van de doopplechtigheid. Als de doopouders en de dominee de christelijke visie op het goede leven delen, als ze de risico's voor henzelf en anderen hebben afgewogen en aanvaard, dan zie ik geen reden om een dergelijke doopbediening als onverantwoordelijk te veroordelen. Laten we veeleer erkennen dat menselijk leven per definitie het nemen van risico's inhoudt, en dat mensen die risico's nu eenmaal verschillend inschatten en dat hoe dan ook het leven doorgaat. Laten we vervolgens – in de grootst mogelijke verantwoordelijkheid jegens elkaar – ons christelijke verstand gebruiken.

getuigenis

Dit lijkt me een krachtiger getuigenis dan het al te angstvallig interpreteren van overheidsregels. Wanneer er via het CIO, het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken, kerkelijke protocollen worden opgesteld voor de 'anderhalvemetersamenleving' doen de kerken er goed aan te opereren vanuit het christelijk verstand. <